

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (administracija) in ekspedicija na starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah šte. 25.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Znamenja na nebu.

Prosto ljudstvo veruje v znamenja na nebu; kedar se pokaže repata zvezda, pravijo, da pomeni nesrečo, vojsko, kugo ali lakoto. Omikan: svet imenuje to vraže, kar so tudi veščidel v resnici; vendar tudi vemo, da taka znamenja niso bila vselej brez pomena; tako je nenavadna zvezda oznanovale svetim trem kraljem prihod Kristusov, solčni mrak je oznanil celemu svetu smrt Odršenika, cesarju Konstatinu se je pokazal na nebu goreč križ. Te prigodbe tedaj zopet pričajo, da se veliki dogodki oznanjujejo ljudem po znamenjih na nebu. Vendar tukaj ne bomo preiskovali, imajo li znamenja na nebu kak pomen, ali ne; obrnili se bomo na politično polje in videli, da se tam veliki prevrati vsakako oznanjujejo z nenavadnimi znamenji. Sklepali smo iz logike dejanj, da mora srečen izid rusko-turške vojske uplivati na razmere v Avstriji, in prouzročiti v njej veliki političen prevrat na korist Slovanom. Našim nasprotnikom to ni šlo v glavo, češ, kaj brigajo Avstrijo orientalne homatiije, če so turški Slovani rešeni, ni treba, da bi bili rešeni tudi ogerski, ni treba, da bi se dualizem podiral, da bi so Čehom in Slovencem koncesije dale.

Pa prišlo je drugače: korak v Bosno je Avstriji odprla vrata na iztok in pokazal jej novo pot; namesto vklenjenih sužnjev vidimo na Turškem svobodne Slovane, ki bodo od zdaj za naprej živeli po svoji šegi, po svoji veri, po svojih postavah. Bolj ko bodo ti osvobodjeni Slovani srečni, večja nevarnost izraste za one države, kjer se Slovani nahajajo v slabšem položaju. To je tista okolščina, ki mora vplivati na Avstrijo, kakor smo že

večkrat omenili, čeravno nam nasprotniki niso hoteli verovati, ali pa le neradi. Vendar je tako prišlo.

Politično obnebe v Avstriji kaže znamenja prevrata, ki se ima v kratkem izvršiti. Nemci slutijo, da bo madjarske mogočnosti kmalo konec, zato jim prijateljstvo odpovedujejo. Nasprotno pa se godi, česar pred dvema letoma še nihče ni pričakoval, da iščejo ustavoverci prijateljstvo in zvezo tistih Čehov, ktere so poprej toliko zasramovali, in jim celó odrekli sposobnosti za izobraženje in kulturo. Kolikokrat smo brali o „kulturunfähige, inferiore Racen“, zdaj pa je vse drugače! Imamo pa še druga znamenja, ki nam pričajo, da se sedanja sistema brzim korakom bliža svojemu koncu. Ustavoverci, ki so se vedno norčevali iz nesloge slovanske in rekali, da ravno zavoljo tega nikdar do veljave priti ne morejo, oni so zdaj sami tako nesložni, kakor si mi le želeti moremo. Pa še več, oni sami uvidajo, da je njihove slave konec, in si prerokujejo pogin.

Štajarski poslanec Walterskirchen, sam ustavoverec, je rekel ustavovercem: „Vaš minister je smrt“. Ustavoverec Neuwirth pa je djal: „Mi smo obrabljeni, ker smo se dali zlorabiti.“ To je najjasnejša obsodba samega sebe. Kaj hočemo še mi dostaviti, če sami pravijo, da niso za nobeno rabo več!

Na Moravskem, kjer so bili Slovani prej tako malo v časti, skušajo se ustavoverci z njimi sprijazniti; Poljaki, od nekaj separatisti, ponujajo Čehom prijateljstvo in zvezo; celo Madjari bi Čehom radi roko podali, ko bi jo ti vzeli. Tako ugoden je postal položaj za Čehe. Samo pri nas na Slovenskem se do zdaj še čisto nič ne pozna, da je napočila

slovanska zarija; vendar dolgo ne bo, da se bo tudi tu pokazalo, da slovanska kri na Balkanu ni zastoj tekla. Akoravno ima naša nemškutarska stranka še vso moč v rokah, vendar je videti, kakor bi njena mogočnost v zraku visela, da je treba le malega vetra, pa jo razpihne in podere. Naša narodna stranka je trdna, kar je imela lahkega, breznačajnega v sebi, to je že davno odpadlo; kar nas je še, smo trdni; naša nasprotna stranka pa je potegnila k sebi vse nezanesljive elemente; naj pride prevrat, odpadali bodo od nje, kakor list za listom ob jesenskem času.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 24. januarja.

Najvažnejši čin v notrajni politiki je govor tirolskega poslanca **Greutera**, kteri je ustavovercem jako zasoljene pravil. Če bo prostor dopuščal, hočemo prihodnjč nekaj posneti iz tega znamenitega govora. Znamenito izjavo prinesla je v četrtek tudi „N. fr. Presse“. V uvodnem članku pravi, kako so parlamenti že ob vso moč in veljavo prišli, in sicer „weil die regierungen hinter das geheimniß gekommen sind, die vertretungen mit nebendingen zu beschäftigen, die hauptsachen aber ohne dieselben zu entscheiden.“ Ko smo mi to pisali, posebno gledé skrčenih pravic deželnih zborov, tačas so se ustavoverci posmehovali, ter z rokami vkup tleskali, da je državni zbor pojedel deželnim zborom vse večje pravice, a zdaj ko so oni v nasprotju z vladno, se pritožujejo, da zbori nimajo nobene moči. Naj se naredi poštna sprava med narodi, naj se poslanci volijo na podlagi pravične volilne postave brez

Novak.

(Konec.)

Štiriindvajsetkrat je Jernej puško sprožil, in ravno tolikokrat je na hrbtu ležal. Korporal Kozel je obupal nad njim, stotnik Klinjar sukal se je jeze kakor puran, kadar kaj rudečega vidi, pa vse ni nič pomagalo.

Jernej se je vselej strela tako vstrašil, da je padel. Pripovedoval je stotniku, da izvira ta antipatija pred strelom od tod, ker je nekdo njegovo mater malo pred porodom s strelom hudo ostrašil.

In ko bi ti bil sam tvoja mati, ti bom jaz izbil te mušice iz butice, ti slaboživčni cepec ti! Korporal, postavite ga tja na ono brv, tam naj vstreli, bomo le videli, ali bo tudi v vodo pal. To ti povem Jernej, da te pustimo v tvojih grehih vstopiti se, če v vodo padeš. Vojaka, ki strela ne strpi, pri polku ne potrebujemo, to je sramota.

Jernej prosi, se ve da ko zblaznel; nič ne pomaga, na brv je moral stopiti in puško nabiti.

Stotnik in korporal prigovarjala sta mu oba, da bi ga ojačila; vse je bilo zastoj. Puška se sproži, Jernej pa se zverne kakor bi ga strela zadela v vodo.

Ali je bil tako ostrašen, ali pa le okorn, Jernej si v vodi ni pomagal prav nič, z nogami in rokami opletal je okoli sebe in grgraje vpil je na pomoč.

Osle! zaupije stotnik, saj na noge stopi, saj voda ni globoka. Jernej ni stotnika slišal, kakor v največji nevarnosti, da vtone, valjal se je po vodi.

Tresk in gromenje! Utone! zakriči stotnik Klinjar. Korporal Kozel, izvlecite ga brž iz vode.

Gospod stotnik, jaz se ves potim, me bo mrtud zadel!

A kaj mrtud, sedaj ste v službi, sedaj vas ne sme mrtud zadeti, marš v vodo, jaz vam bom pomagal.

Kozel moral je v vodo skočiti, stotnik stal je prav pri kraju na suhem, terje molil korporalu puško da se za njo drži.

Srečno dosegel je Kozel novaka in ga h kraju privlekel.

Oba plezata ob puški na strmi breg. Stotniku, ki je na bregu s puško oba na suho vlekel, se pa spodrsne in vsi trije štrbonknejo zopet v vodo.

Nekaj časa ni bilo v vodi videti družega ko kolobar, iz kterega se je sedaj roka, sedaj kaka noga pomolila. Na posled doseže korporal Kozel suho zemljo.

Kakor trije krokodili splazijo se vsi trije polni vode in blata na suho.

Stotnik prha blato in pesek iz ust, kozel pa se trudi odpraviti raka, ki se mu je na velike brke obesil.

Tri sto milijonov! to se mi še ni nikdar prigodilo, zagode stotnik. Buteč! ti zaslužiš, da te precej pod ključ denem, ti nerodna, neporabljiva vreča ti!

Stotnikova jeza pa reči ni predrugačila, Jernej strela tudi daleč ni mogel strpeti.

Prestavili so ga k voznistvu, ali kaj, tudi tu je vselej s konja padel, kolikokrat je top počil.

Ne dolgo potem oprostili so ga vojaščine, kot za ta posel neporabljivega. Vojaški zdrav-

vsakega pritiska, da bo večina državnega zbora v resnici zastopala večino prebivalstva, potem bo državni zbor že imel moč in veljavo in bo lahko vladi nasprotoval. Dokler je pa večina državnih poslancev od vlade odvisna, tako dolgo bo tudi vlada počenjala, kar se jej ljubi. Tako naj bi pisala „N. fr. Presse“, kedar piše o slabosti našega parlamenta!

Vnanje države.

Poroča se, da bo grof Šuvalov London zapustil, ter pride v Petrograd za ministrskega predsednika. Mi o tem možu ne vemo nič dobrega in nič slabega, samo zaradi tega se nam sumljiv zdi, ker ga nemški listi toliko hvalijo, in si od njega obetajo, da bo v Rusiji vpeljal dobo liberalizma, t. j., da bodo judje imeli popolno svobodo, tržiti, banke ustanovljati, delničarjem denar iz žepa vabiti in druge več ali manj poštene „geschäfte“ delati. Ob enem pa se bo pričel „hali, haló“ zoper krščanstvo, kakor smo ga videli v zapadni Evropi.

Knez Donduskov - Korzakov je rekel, da on neče postati bolgarski knez, in da on misli, naj bi Bolgari raje kakega tujega princa volili. Čemu? Saj so tudi Črnogorci srečni, da imajo domačina za poglavarja in tudi Srbi spoštujejo svoje Obrenoviče, le mala svojat pristašev črnega Jurja ne dá ni nikoli miru. Pač pravi Turgenjev, da Slovan hoče tujca za vladarja, pa ta slaba lastnost se bo zgubila, kedar Slovani bolj k zavesti pridejo, ter do večega narodnega ponosa dozori.

Črnogorec Maša Verbica se mudi na Dunaj zaradi bosenskih beguncev.

Grobokop parlamentarizma.

Bismark izmislil si je zopet novo osnovo postave o kaznovanju poslancev, ki grozi učiniti po celem svetu gromovito burjo, kajti za konstitucionalnih razmer se ni bilo slišano, da bi se mogla vlada vtikati v obmejevanje svobode govora. „Köln. Ztg.“ naziva omenjeno osnovo — prehitenje; njen sprejem povzročil bi konec svobode govorov v zbornici. Izrek, da ima biti taka postava proti socijalnim demokratom, je prazen. Ker so zastopniki nemških vlad svoje dni naravnost zagotavljali, da s postavo izdano proti socijalistom se nima nikakor kratiti svoboda govora vseh drugih strank,

hrani nova osnova v sebi nevarnost, da večina zbornice užije ta zakon brez usmiljenja in brez obzira proti manjšini. Na drugem mestu pravi ta list: Osnova o omejenji svobode govora potrjuje vest, da je treba pričakovati reakcije, — in ne samo na narodnogospodarskem polju. — Zelo ostro izražajo se „Daily News“ rekoč: Bismark hoče dovesti državni zbor na stopinjo parlamenta turškega. V naj-servilnejših časih družega cesarstva bi si naj-servilnejši minister ne bil drznil, predložiti enako postavo. Največi moč Francije obstoji v tem, da vidi, kako globoko je padla Nemčija politično, ko se je na drugi strani Francija iznebila politične sužnosti. „Pozor“.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 23. prosenca. (Svobodna kupčija.) Strokovnjaki pravijo, da kupčija brez svobode ne more cveteti. Države, kjer je veliko kupčije, dajejo tudi mnogo državljske svobode, kakor vidimo to na Angliji in severni Ameriki. Kupčija je zlat vir za blagostanje narodov, zato je podobno samomoru, če kaka država ovira kupčijo v njenem svobodnem razvitku. S čim se ovira svoboda kupčije? S tem, če se dajejo ukazi, kdo sme tržiti, s čim, s kom, kedar in kako da sme kupovati in prodajati, če se pobirajo davki in nakladajo takse na vsako malo kupčijo. In kdo tako dela pri nas? Ravno ona ustavovernonemškutarska stranka, ki se tako rada „liberalno“ imenuje! Nedavno so hoteli mesarjem in prodajalcem mesa iz dežele roké zvezati, v zadnji seji mestnega zbora pa so bili branjevci na vrsti. Hoteli so obdržati postavo, vsled ktere so branjevci omejeni pri kupovanju. Čast narodnim poslancem, da so se tako krepko potegnili za svobodo kupčije, ter tisto postavo vrgli. Čudno je res, da bi branjevci ne smeli blaga o vsakem času kupovati, ki davke plačujejo od svoje kupčije, in od te živijo; branjevci ne delajo dragine, ampak oni veliki trgovci, ki blaga na debelo nakupijo in ga v tuje kraje pošiljajo, tako da ga tukaj zmanjka, pri vsem tem pa nič davka ne plačajo; branjevci so še potrebni, kajti čeravno blago za par soldov podražijo, služijo nam pa v komoditeto, ker pri branjevcu se blago vsako uro

lahko dobi, kmeta z blagom pa nimamo vselej tukaj. Odbornik Leskovic je celo nasvetoval, da bi branjevci krompirja ne smeli pred enajsto uro kupovati. Tedaj bi moral kmet do enajstih čakati, prej da svoje blago proda, saj za to mu še nič ni, da bi ga prej kuharicam za par grošev prodal. Potem naj bodo pa še štacune do enajstih zaprte, ravno tako krčme in kavarne; čudno, denar zapraviti bi smel kmet v mestu, prodajati pa bi ne smel. Kako so ti ljudje „liberalni“, to je res velikansko!

Iz Celja, 16. januarija. (Popravek — tempora mutantur!) Pred vsem Vas moram, gospod vrednik, opozoriti, da ste mi moj zadnji dopis v 4. številu „Slov.“ „iz Celja 9. jan.“ vendar preveč spremenili. Zastopnikom katoliške cerkve v različnih šolskih svetih nisem nikakor očital, da pri šolskih obravnavah morda molčijo; temveč naravnost sem rekel, da se jim gotovo srce užali, če vse njihovo prizadevanje in vsi protesti nič ne izdajo. Pristavil sem pa gotovo opravičeno opazko, da bi morda vendar-le najboljše bilo, če katoliški duhovniki iz šolskih svetov popolnoma izstopijo, da njim nikdo ne bo mogel očitati, da so k izpeljavanju sedanjih šolskih postav, ktere so najviksi poglavar sv. cerkve za škodljive spoznali in zavrgli, s tem pripomagali, da se takih obravnav, ktere nameravajo krščanski nauk v šolah zatreti, vdeležujejo. Da ne morejo zdaj, dokler se postave same ne spremenijo, nič opraviti, je pač očitno in jaz v svojem dopisu tudi nisem ktere izmed njih dolžil, kakor da bi bil on s svojim molčanjem zakrivil, da so se taki sklepi napravili, kakor sem v začetku onega dopisa omenjal. Hvaležen sem Vam, če mi prihodnje še ktero neprilčno besedo ali izraz spremenite — toda glavnih misli mi nikakor ne zmenjajte!*)

Kako se pač časi spreminjajo! Za direktorja tukajšnje nemške kazine se je dal letos izvoliti mož, ki je l. 1867 kandidiral v deželni zbor graški in sicer se je ponujal najprej za narodnega kandidata kmečkim občinam celjskega volilnega okraja; ko je pa narodna stranka takrat že imela svoja 2 slovenska kandidata, ga je sprejela kot slovenskega kandidata za mesta in trge v celjski volilni skupini. Živo se še spominjam, kakšen hrup je bil navstal v volilni dvorani, ko je ta „narodni“ kandidat, zdajšnji vodja nemških kazinarjev, nasprotni ustavoverni stranki očital, da se hoče celó pravic svitle krone dotakniti! „Hinaus mit ihm hinaus mit ihm!“ in zdajšnji ljubimec celjskih Nemcev se je moral temu hrupu umakniti ter volilno sobano zapustiti. Pri volitvi je potem propadel — menda ne ravno na škodo naši narodni stvari. Po preteklih 12 letih je pa ravno ta mož nekako načelnik prav tiste stranke, ki je l. 1867 z njim tako neusmiljeno ravnala. O značajnost, kje si doma?!

Z Dunaja 22. pr. Jako rad čitam, kar mi piše čestokrat dobri prijatelj. Žalostim se nad osodo Miletičevo, ki je nezasluzena in nepravilna, ali zopet se radujem po svoji starej navadi, ko slišim tudi o najmanjšem napredku naših tlačenih Slovkov. Ali kar mi piše prijatelj danes, je takovega obsega, da, če se izpolni njegova vest, morda same radosti iz kože skočim. Kedo bi si to mislil, kar drugače slabomisleča „Neu. fr. Presse“ ne izvede! Piše mi naslednje: — sicer zaničevani Čehi postajajo dan za dnevom bolj znameniti. Usta-

niki spričali so namreč, da ima on „idiosinkrazijo.“

Potoval sem po Hrvaškem, Primorskem, Nemškem, Poljskem in leta 1872 pripelje me osoda zopet v domovino.

Prijatelji moji bili so večidel uradniki, jeden okrajni sodnik. Ravno sedim prijateljsko kramljaje pri sodniku, ko naznani brič, da je žandar Jernača prignal.

Kdo je ta Jernač? poprašam sodnika.

O! odgovori on, drugači prav pošten in premožen kmet, ali neče se odvaditi, da bine hodil na lov, če le zajca vidi, mora biti njegov, ne dá si poprej miru. Imel je že večkrat sitnosti zaradi tega. Zdaj ga moram že nekoliko dalje pripreti, da si bo bolj zapomnil. Mi je žal za drugači prav poštenega človeka.

Še tisti dan pride Jernač k sodniku v preiskavo, in tam mi dovoli, da smem poslušati.

Ne mučite se toliko, gospod sodnik, reče Jernej, po polju sem se sprehajal, kar zapazim debelega zajca na tleh; kaj ga bom pustil! Pobral sem ga toraj, in ne daleč od tam me prime logar. Ti ljudje so bolj konjederci ko lovci. Zajca so obstrelili in jaz sem ga našel, to je vse.

Pri vsem tem je tudi to zadosti, da vas bom za nekoliko tednov priprl, ker nečete odjenjati.

Jernej se obrne po sobi in zagleda mene. O! Janez, kaj ste vi tukaj, stari vojaški kamerad! Ali še živi stotnik Klinjar, pa korporal Kozel, ta butec, s kterima sem se nekega popoludne kopal? Onadva sta bila v velikem strahu, da vtonem, jaz bi bil pa kmalo smeha počil, kajti že takrat sem znal plavati ko raca. Ali se nisem lepo beli suknji odtegnil? Ko bi bilo potrebno, bi bil takrat vsim pokazal, da sem slep, nem in gluh!

Nekdanjemu korporalu, ki je zdaj magacinski nadzornik na nekem kolodvoru, povedal sem to zvičajo Jerneja.

Da da, se je že takrat tudi meni kaj takega sanjalo, pa sem si mislil, zal dečko je, Bog vé, kaj ga tako domu mika; ko bi jaz ne bil tak dober človek, meni bi ne bil ušel, odgovori mi zgovorni Kozel.

Stotnik Klinjar je pa že zdavnej umrl s prepričanjem, da je ta Jernejeva idiosinkrazija res duševno čudo.

*) Prvotni dopis, na kterega se g. dopisnik sklicuje, bil je res takovih misli, kakor so zdaj tukaj izražene, a zaradi tiskovnih razmer smo jih morali spremeniti, ne da bi bili hoteli s svojim pristavkom koga žaliti. Vredništvo.

vakom zavidajo, da so zadeli Čehom pravo struno, zaradi tega delajo pa tajno na to, kako bi bilo možno razbiti to alianco, da bi se poleg madjarskega vseučilišča v Budapeštu ustanovilo — panslavistično. Oni to dobro vedo, da je panslavizem šiba, koja so sami iznašli in z njo pobijali Čeha. Da bi toraj na Českem to dosedanje šibanje odpravili, nazivljejo vseučilišče peštansko navlaš — panslavistično. Tolaži se prijatelj; čital bodeš to vsakako kmalu v drugih novinah!

Toliko moj prijatelj! Zakaj da bi se toraj ne veselili in radovali, motreč tak odličan prevrat pri našem „baratomu“? Toraj „eljen baratom!“ Ali z ono panslavistično univerzo le urno pričnite!

Iz Rima 13. prosenca se piše: Znano je, da se v oktavi sv. treh kraljev pridiguje v cerkvi sv. Andreja della Valle v različnih jezikih. Poskusili smo letos tudi s českim govorom. Želje nam je močno podpiral msgr. Janig, ali kako dobiti zadosti poslušalcev! Čehov bivajočih v Rimu nas je kaci 16, ali še o teh nismo mogli biti gotovi o njihovi navzočnosti, boječ se, da ne bo kedó zadržan; kakšen bi bil toraj tak auditorium v prostornej cerkvi? Dan pred tem bila je poljska pridiga; udeležili smo se je tudi mi; po govoru pa smo pozvali brate Poljake na česko pridigo, rekoč, da smo tudi mi danes bili navzoči pri njihovej. Poljaki, katerih je v tukajšnjem polskem kolegiju znamenito število, so nam obljubili priti, kar so tudi storili v polnem številu, tudi dr. Črnič, rektor kolegija ilirskega, prišel je s svojimi Jugoslavi. Navzočih bilo je tudi mnogo Lahov, ki so ali iz nevednosti ali iz zvedavosti prišli ta dan v cerkev, ter poslušali prav pazljivo, se ve da razumeli niso nič. Bilo nas je toraj okoli 200 poslušalcev, kar je za tuj kraj že lepo število. Govoril je g. Ostatek, duhovnik iz škofije bernske; kazal nam je, kako sta sv. brata iz Soluna prinesla sv. vero na Moravsko in odtodi na Česko, kako sta se ta dva naroda pozneje držala in opirala vedno le na vero, ter je nikdar nista izgubila. Prav lepo je govornik pripominjal, da vsem Slovanom krasno sveti na nebu zvezda — morska zvezda Marija, ktero vsi rodovi slovanski goreče časté in kličejo na pomoč, — tudi oni, ki so se odcepili od edinosti cerkvene. Zatoraj nas navdaja vesela nada, da se tudi oni izgubljeni sin svoje matere na njene prošnje kmalu povrne v svojo pravo in prvotno domovino, v rimsko cerkev. — Poljakom in Jugoslovanom bilo je zelo všeč, ker so vso pridigo dobro razumeli. Dade Bog, da se Slovani začno združevati tudi na tujem v jedno celoto, da se vsi posamni rodovi smatrajo kot veje ogromnega debla, koji se slovanski imenuje! Nadejamo pa se, da od sedaj vsako leto slišimo v Rimu o tem času glas materni v cerkvi, ter se nam v njem oznanuje beseda božja.

Domače novice.

V Ljubljani 25. januarja.

(V skrivni seji mestnega zbora ljubljanskega dne 21. januarja) so naslednji gospodje bili za meščane sprejeti: Perme Anton, posestnik in pek; Goršič Franjo, hišnik; Kozin Josip, krčmar in hišnik; Bernard Janez, krčmar in hišnik; Mathian Jan., mizar; Achtschün Albin, ključar; Gestrin Janez, barvar in hišnik; Šolmajer Franjo, gozdni cenitelj; Abranovič F., čevljar; Tavčer M., malar; Mathes, krojač in Röger Janez, trgovec in hišnik; vsi s taksami. Na nasvet g. odbornika Goršiča je

bilo podeljeno meščanstvo v. č. g. župniku trnovskemu Franjo Karunu, glede njegove 25 letnice župovanja in zasluga pri zidanju cerkve, brezplačno. Domovinsko pravico pa so dobili gg. Jenko Alojzi, pek; Polak Adolf, trgovec; Waldherr Alojzi; Lamprecht Primož, hišnik; Bukovnik Josip, frizer; Jančar Franjo, lesinar; Matjan Jakob, pek in hišnik; Nagy Istvan, trgovec; Semec Jernej, žitni kupec; Šarabon Nace, usnar; Stele Matija, trgovec; Rulic, vrtnar; Jerman Janez, hišnik in moker; Gruden Janez, kavarnar; Šelko, policaj; Dürr Julius, vrtnar iz Leipziga; Brand Karoline, kuharica iz Pruskega; Zdešar Matevž, trgovec; Ferjan Josip, ključar in Andretto Raimond, mesar in hišnik. Tri prošnje za podelenje meščanstva pa niso bile vslišane; ravno tako tudi tri za podelenje domovinstva ne.

(Občni zbor družbe kmetijske) bode v sredo 29. dne t. m. Mi smo zadnjič že po „Novicah“ razglasili točke obravnave tega zbora, med katerimi so nekatere posebne važnosti. Zato bi bilo želeli, da se tega zbora udeleži prav veliko družbenikov ne samo iz Ljubljane, temuč tudi iz dežele in da posebno prvomestniki podružnic skrbijo za to, da so dostojno zastopane. Kakor pri drugih družbah, tako tudi je pri kmetijski družbi zanikerni izgovor: „e, bodo že drugi opravili“. Kakor smo po „Novicah“ že omenili, se bode tudi sadnih dreves, trt in vina iz deželne slapenske sadje- in vinorejske šole razstavilo v tem zboru, in po željah sl. deželne odbora pride tudi vprašanje v obravnavo: v ktere kraje na Dolenjsko — če sl. ministerstvo kmetijstva naprošeno državno podporo dovoli — naj bi potoval vodja slapenske sadje- in vinorejske šole, in ktere predmete naj bi si posebno izbral za svoja popotna predavanja? Gospodje iz Dolenjskega so v stanu o obojem oziru najboljša vodila na roke dati popotnemu učeniku. — Ob enem se naznanja, da ravnokar družba kmetijska razpošilja na svetlo dano knjigo „Naznanila c. k. družbe kmetijske, letnik 1878“, ki ga imajo podružnice vsem udom svojega kraja izročiti; obseg te knjige je: poročilo o občnem zboru družbe kmetijske 11. nov. 1877, — nekaj opazek o reji bék (Korbweide), — razmere pašnikov v Bohinji, — zgodovinske črtice in osnova podkovske živinozdravniške šole v Ljubljani, — zgodovinske črtice in osnova deželne sadje- in vinorejske šole na Slapu. Podružničnim odborom pa je tudi razposlano „Poročilo centralnega odbora o delovanju njegovem leta 1878“.

(Deželni predsednik vit. Kallina) imel je 20. t. m. avdijenco pri presvitem cesarju.

(Družbenike družbe sv. Mohora) vlijudno prosimo, da naj letnino za tekoče leto vsaj **do konca meseca februarja** pri poverjeništvih odrajtajo, pri katerih so dozdaj prejemale knjige. Poverjeniki za Ljubljano so Č. g. Karl Klun pred škofijo h. št. 14. v I. nadstropji, Č. o. Joahim Jereb v frančiškanskem samostanu, in Č. g. Fr. Porenta, kaplan pri sv. Petru.

(Izvrstna Zwergerjeva knjiga: „Najlepši čednost in najgrši pregreha“), ktero sta poslovenila Č. gg. Zamejec in Klun, začela se je ravnokar v Blaznikovi tiskarni tiskati in bode meseca maja dovršena. Založil in na svetlo jo bode dal preč. g. stolni prošt Jožef Zupan.

(O naših vojaci v Bosni) poroča dalmatinski narodni list, da se vrlo obnašajo v Livnu, in se ljudem jako prikupujejo s tem, da skrbé za vredno službo Božjo. V siromašnej županijske cerkvi so naredili lesen oltar

in okinčali stene. Med peto mašo pa prepevajo pod vodstvom poročnika Milavca. Vse to tamojnje ljudstvo silno veseli.

(Našega Šolarja) se Dalmatinci veselí, da je prišel tje za šolskega nadzornika. Dalmatinci imajo pač uzrok veseliti se, da dobodo tako izvrstnega in ob enem narodnega nadzornika; toliko bolj pa ga bomo pogrešali mi.

(Knjiga „svečanost ob priliki sedemdesetletnice dr. Janeza Bleiweisa“) je — kakor smo že omenili — pred nekoliko dnevi izišla. Ne moremo si kaj, da to krasno knjigo še enkrat Slovincem priporočamo, naj si jo čim prej omisle. Knjiga je za Slovence in Hrvate zgodovinske važnosti. Ona nas bo še v poznejših časih ugodno v duhu prenašala v tiste srečne trenutke, ki smo jih preživeli ob sedemdesetletnici našega spoštovanega in milega očeta, ter nas spominjala onih blaženih časov, ko smo sklepali bratimstvo z najbližim nam sosednim narodom — hrvatskim. Kakor je torej zadržaj knjige velevažen in vreden, da se čita in ohranjuje za pozneje čase, tako je tudi zvonajna oblika knjige zavolj svoje ličnosti in ukusnega izvedenja vredna, da se vidi. Posebno pa je slika dr. Bleiweisova menda najboljša, kar so jih dosedaj Slovinci videti mogli. — Cena knjigi je sedaj 70 novč. Naročnina se pošilja na prof. Ant. Bezenška v Zagrebu.

(O napadu Ihanskega fajmoštra Č. g. Bartola) se nam poroča, da je bil napadnik domači hlapec, in kar je še hujše, g. fajmostrov bratič, ki si je hotel na ta peklenski način pridobiti denarjev, da bi se zamogel potem poročiti z neko osebo, s ktero je že prej znanje imel. Na sled so mu prišli neki vsled tega, da je bila k farovžu pristavljena lestvica domača vzeta na farovškem podu, h kateremu je imel ključ samo domači hlapec. Tudi se je, ko so po dovršenem zločinu prišli v hlev, delal kakor da bi prav trdno spal, kar se je vsem zdelo čudno. Hudodelnika so že prišli in zaprli. Rana Č. g. fajmoštra na glavi je prav huda; kost mu je odsekana do možganske mrenice, ki se vidi, pa ni nič ranjena. Upajmo, da rana za izvrstnega in silno dobrega gospoda fajmoštra ne bode imela nobenih hudih nasledkov.

Razne reči.

— Duhovske premembe: Krška škofija. Č. g. Valjavec Jož. je dobil faro nemški Grebinj; Štefaner Jož. gre za provizorja v Obermühlbach. Umrla sta Č. gg. župnika Treven Ant. in Fik Fr. R. I. P.!

— Za bolgarskega kneza bode, kakor v Carigradu nek za trdno pričakujejo, izvoljen črnogorski starašina Božo Petrovič.

— Zahvala. Kakor že mnoga leta, je tukajšnji krajni šolski svet tudi letos nabiral novcev, da se revnim pa pridnim otrokom napravi zimske obleke. Nabralo se je 101 gold. dva klobuka in nekaj blaga; prevedelo se bode 30 učencev in učenk z raznim oblačilom in obuvalom. Darovali so naslednji v. č. gg. V. Pfeifer 15 gld., dr. Koceli 5. gld., Schönwetter 5 gld. R. Rülling, 3 gld., Dell Cott, 2 gld., Vesteneck 2 gld., Linhart 2. gld., Gossler 2 gld. Waschica 1 gld., Rotter 2 gold., Tavčar 1 gld. Hochmayer 1 gold., Stanzer 1 gld., Engelberger 1 gld., Aussetz 1 gld., Jugovic 2. gld., Vencajz 3 gld., Šufaj 3 gld., Nekermann 2 gld., Gregorič 3 gld., J. E. Lavrinšek 1 gld., C. Schöner 1 gld., Semen 1 gld., J. Vanič 50 kr., J. Rumpret 2 gld., Bömches 2 gld., J. Wanič 1 gld., M. Hočevan 31 gld. 50 kr., J.

Cvetanovič 1 gld. — Vsem tem visoko častitim gospodom dobrotnikom izrekamo najtoplejšo zahvalo in: Bog Vam obilo povrni! Vodstvo štirirazredne ljudske šole v Krškem 21. januarja 1879. Kaspar Gasperin, nadučitelj.

— Val. Orožnovi spisi. Iz tiskarnice družbe sv. Mohora v Celovcu je prišla pod tem naslovom ravnokar na svetlo v ličnem tisku 237 strani debela knjiga, kateri je gradivo zbral in priredil gosp. Miha Lendovšek, vikar v Ptuiju, izdal in založil pa jo je gospod Ignacij Orožen, konsistorijalni svetovalec in korar stolne cerkve v Mariboru. Knjiga je razdeljena v tri dele: prvi obsega 23 različnih in 12 cerkvenih pesmi, med katerimi nahajamo marsiktero, ki se je po Slovenskem že vdomačila; drugi del je glediščna igra „Mala pevka“, v tretjem pak so podučni spisi raznega zadržaja. — Knjigi pridana je slika pisatelja, natisnena pri J. Krajcu v Novem mestu. V predgovoru gosp. Lendovšek podá kratke črtice iz življenja Valentin Orožna, iz katerih zvemo, da se je rodil na Sevnem, prijaznem griču blizu Št. Jurja pod Rifnikom 31. januarja 1808 po priprostih kmetijskih starših, postal mašnik 4. avgusta 1835, potem služboval po raznih krajih spodnje štajarske dežele do leta 1872, ko je šel v pokoj in živel v Okonini pri Gornjem gradu, kjer se je 4. maja 1875 preselil v večnost. V življenji je bil vnet narodnjak, Slovan z dušo in telesom. Mi priporočamo to delo vzlásti priprostemu ljudstvu slovenskemu, ki petje tako ljubi in bo tu našlo marsiktero, katero že poje ne vedoč, kdo jo je zložil. Dobiva se knjiga v tiskarnici družbe sv. Mohora v Celovcu po 60 kr.

— Katoliško društvo dijakov na visokih šolah dunajskih slavilo je pretečeni torek svojo drugoletnico. Pri zboru, kjer je bilo zbranih mnogo odličnih gostov, prevladalo je ko navadno dijaštvo viših šol. Predsednik stud. jur. Ljudevit Bureš odprl je slavnost s kratkim govorom; nató pa je zadonela po dvorani čvrsta dijaška pesem „Gaudeamus.“ Sv. Očetu in Nj. vel. cesarju zaklicalo se je „Slava!“, potem sledila je avstrijska himna. Stud. jur. Otto Wagner pozdravi potem latinsko profesorje teologije, ktere je zastopal dr. Zschocke, c. k. vseučilišni profesor; on se zahvali ter želi društvu dolgo, neumorno delovanje. Na to imel je stud. juris et agric. Ivan Wagner slavnostni govor. Z velikim veseljem naznanjal je napredek, kojega je društvo že storilo; kako, si je pri občinstvu tudi že pridobilo mnogo veljave. Narisal je žalostni stan današnjih vseučilišnih šol in pa nujno potrebo katoliških društev med dijaštvom. Opomnil je tudi nastanek podpiralnega odbora, ki se tudi dobro razcveta. Soderuge budil je k vztrajnemu delovanju. Na to so se pele zopet nektere pesmi in igral se je Mozartov „quartteto.“ Zatem govoril je dr. Kaltenböck o geslu „non aēs sed fides“, razkladajoč, kako je postal današnji zemski vladar materijalizem, da naj pa krasi dijaka idealnost upirajoča se na živo vero. Častni ud društva dr. Schwarz in nekdani senior katoliškega društva „Avstrija“ v Inomostu Hans Metzler, kand. phil., razkladala sta razvoj društva, ter želela mu dolgo bodočnost. H koncu govoril je tudi dr. Skudro ter je spodbujal ude k vstrajnosti in solidarnosti. Došlo je več telegramov iz raznih mest — Monakovo, Inomost, Berlin, Lipsko, Tübing itd. — ki so se prečitali med slavnostjo. „Čech.“

— Bratovanje Madjarov s Turki še ni ponehalo, marveč ujeta se v silnejši formi celo v madjarsko slovstvo. Tako je prevel Ma-

djar Samuel Kammory turški koran iz arabskega — prvotnega jezika — v madjarski. Turkofilom prikupil se je sè svojo prestavo ne malo, vsaj sedaj jim je mogoče moliti „verze“ iz Korana za zdravje sultanovo in za obdržanje turškega gospodstva in države. V ostalem niso čakali Madjari na izdanje korana, v jednom peštanskem koledarji za l. 1879 nahaja se ta-le „lepa“ molitvica: Mi te prosimo vsemogočni Bog narodov, da pomoreš junaškemu turškemu narodu, našim bratom! Oni so pač uže dosti pretrpeli za svoje grehe! Hrani Bog turško domovino, odkupljeno kri junaških pradedov. In ti junaški turški narod, vrzi se na kolena in kliči Allahu, da nam pomore nesti naša velika bremena! Allah! Bog! Ti jedno in samo Božestvo, ozri se na oba bratovska naroda in dodeli jima srečno novo leto.“ „Pozor!“

— Zabavnika Deutscher „Haus-schatz“ prišel je na svetlo 5. snopič, ki obsega: Die Fugger und ihre Zeit. — Bilder aus Oesterreich. III. Eine Besteigung des Grossglockners. — Drückende Fesseln. — Ein interessanter Reisegefährte. — Sonette an Italien. — Di Milch und ihre Verfälschungen. Ein altes Heiligthum auf deutscher Erde. — Das schlummernde Vögelein. — Schliemann's Ausgrabungen auf der Insel Ithaka. — Weihnacht und Neujahr in Paris. — Isotta. — Berliner Chronik. Allerlei. — Podobe pa so: Die Grossglocknerspitze. — Jesus unter den Lehrern in Tempel. — Der Geiger. — Vexirbild. — Die Meeresweihe zum Sardinienfang an der bretagischen Küste. — Das Mercator Denkmal Duisburg. — Der Marktplatz in Duisburg. — Gang in's Civilstandesamt. — Vexirbild. Vsako leto izide 18. t. j. vsake 3 tedne 1 snopič po 24 kr., in se zamore naročiti o v vsaki knjigarni ali pa naravnost po pošti.

— Hrvatska literatura meseca oktobra, novembra in decembra. (Konec.)

15) Predavanja, držana u sjednicah hrv-pedagogijsko — književnoga zbora. Knjiga I. Svezak I. U Zagrebu 1878. Tiskom Dr. Albrechta Str. 64.

16) Gospodinu S. Novakoviću i V. Jagiću

odgovara Armin Pavić. Zagreb Tisak D. Albrechta 1878. Str. 32.

17) Krajičević Marko u narodnim pesmama Sa slikom San Kraljevića Marka. Pančevo. C. 50 nov. Str. 159.

18) Prva nastava u veri za pravoslavne učenike prvog i drugog razreda. Napisao Nikola Dj. Vakičević. U Pančevu 47 Str. Ciena 10 nov.

19) Povrtarstvo za školu i narod. Napisao dr. Gyorje Radić, sa 5 tabela bójadisanih slika, i 174 drvoreza. Pamčevo 1878. Štamparija braće Jovanovića. 377 str.

20) Statistika nastave u kneževini Srbij za 1873 i 74 školsku godinu po zvaničnim izvorima Uredio Bogoljub Jovanović. S tri kartograma i osam grafičnik tablica. U Beogradu. Izdanje i štampa državne štamparije. 1878. Ciena 7 dinara 16 para.

21) Hrvatski uredovnik ili upimi kalendar za arede za občinu godinu 1879. Sastavio Gj Stj. Dežel'ć, gradski viečnik. Tečaj. IV. U Zagrebu 1878. Ciena 1 for. 20 nov.

22) Od Matice Hrvatske.

Eksekutivne dražbe.

25. januaria: 3. Zupan s Praprotno Police, 1. Pavlič iz Hotemaž, 2. Okorn iz Št. Jurija, vsi v Kranji. 1. Levičar iz Goleka, 2. Pirman s Poveršja, 2. Znidaršič iz Močvirja, 2. Cerovšek iz Smešic, vsi v Krškem. 1. Čič iz Stranj v Senožeah. 3. Korošic iz Lipnice v Radolici. 1. Dolenc iz Stare Loke v Loh. 1. Jelenič iz Dol. 1. Pradovič iz Hrasta, 1. Bezek iz Kašče, vsi v Metliki.

27. januaria: 3. Jenko iz Dvorja v Kranji. 3. Železnik iz Gorenje Laknice v Mokronogu. Kanduč iz Stiške vasi v Kranji.

Telegrafične denarne cene 24. januaria.

Papirna renta 61.55 — Sreberna renta 62.75 — Zlata renta 73.85 — 1860letno državno posojilo 113.25 Bankine akeije 787 — Kreditne akeije 219. — London 116.65 — Srebro 100. — — Cea. kr. cekini 5.55. — 20 frankov 9.33.

Dr. Franc Papež,

advokat v Ljubljani,

(poprej koncipient pri dr. Moše-tu)

ima svojo pisarno v križevniških ulicah h. št. 4, v I. nadstropji. (2)

Čast. gospodom župnikom!

Podpisani vljudno naznanujem, da izdelujem mesingaste in kositarske pravilne

cerkvene laterne ali stalnice

v različnem zlogu, tudi štirivoglate za razsvetljavo po cerkvi, obhajilne svetilnice, kljukaste svečnike za pod križeva pota, pušice za pobiranje miloščinje po cerkvi, predmašne umivalnice itd.

Vsake vrste železne ognjišča za vzdati ali iz železn. ploščaka, kositarske škafe, kakor vsakovrstno kuhinjsko orodje in razne vtisnjene ali gladke posode.

Tudi izdelujem razna železna vrata in omrežja za cerkve in pokopališča, kakor sicer vsakovrstne ključavničarske in kovarske reči.

Prevzamem vsakovrstno pokrivanje zvonikov, cerkev itd. z železnim, cinkastim, kositarskim ali bakrenim ploščakom, izdelovanje strešnih žlebov in strelovodov, barvanje zvonikov, cerkvenih streh itd., popraviljanje vseh sèm spadajočih stvari itd.

K obilnemu naročevanju se najuljudnejše, z dobro napravo kot z nizko ceno priporoča

(3)

Jakob Belec,

stavnbi klepar, ključavničar, kovač in posestnik v Šent-Vidu pri Ljubljani.

Na zahtevanje se postreže z obrisi.